

Босна и Херцеговина
БРЧКО ДИСТРИКТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Комисија за хартије од
вриједности

Bosna i Hercegovina
BRČKO DISTRIKT
BOSNE I HERCEGOVINE
Komisija-Povjerenstvo za hartije od
vrijednosti

Босне Сребрне 28, 76100 Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине; телефон: 049/232 540, 232 550, 231 880, телефакс: 049/231 891, e-mail: info@secdbih.org
Bosne Srebrene 28, 76100 Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine; telefon: 049/232 540, 232 550, 231 880, telefaks: 049/231 891, e-mail: info@secdbih.org

ИЗВЈЕШТАЈ

**о раду Комисије за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ
за 2019. годину**

Брчко, фебруара 2020. године

САДРЖАЈ

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ	1
1.1. Правни статус	1
1.2. Надлежности и правна регулатива	1
1.3. Организациона структура и послови у унутрашњим организационим јединицама	2
1.4. Структура људских ресурса	3
2. РЕГУЛАТОРНА ФУНКЦИЈА КОМИСИЈЕ	3
3. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ КАПАЦИТЕТИ И САРАДЊА СА ДОМАЋИМ И МЕЂУНАРОДНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА	4
3.1. Едукација запослених	4
3.2. Информациони систем.....	4
3.3. Активности Комисије у процесу ЕУ интеграција.....	5
3.4. Сарадња са институцијама тржишта капитала и другим институцијама у БиХ и Брчко дистрикту БиХ	6
3.5. Веб-страница Комисије	7
4. ДЈЕЛАТНОСТ И ЕВИДЕНЦИЈА РЕГИСТРА ИЗДАВАЛАЦА ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ	7
4.1. Регистар издавалаца хартија од вриједности	7
4.2. Издавање хартија од вриједности.....	9
5. КОРПОРАТИВНО УПРАВЉАЊЕ И АКТИВНОСТИ ИЗДАВАЛАЦА хартија ОД ВРИЈЕДНОСТИ	10
5.1. Капитал дионичких друштава и поријекло капитала на дан 31.12.2019. год.....	10
5.2. Промјене на дионичком капиталу	11
5.3. Дионички капитал по секторима привређивања дионичких друштава на дан 31. 12. 2019. године	12
5.4. Структура чланова управе према старосној доби и дужини чланства у управи дионичких друштва.....	13
5.5. Структура чланова надзорног одбора према старосној доби и дужини чланства у надзорном одбору дионичких друштава	14
6. ПРЕУЗИМАЊЕ ДИОНИЧКИХ ДРУШТАВА	15
6.1. Надзорна функција и поступање Комисије	15
6.2. Информисање у поступку преузимања	16
7. ДЈЕЛАТНОСТ И ЕВИДЕНЦИЈА РЕГИСТРА ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ	18
7.1. Структура услуга које Регистар хартија од вриједности пружа правним и физичким лицима	18
7.2. Регистровани капитал и дионичари по уређеним тржиштима у БиХ у периоду 2015–2019. године	19
7.3. Регистрација капитала, хартија од вриједности и дионичара у периоду 2015–2019. година	20
7.4. Промет и пренос хартија од вриједности у периоду 2015–2019. година.....	21

8. ФИНАНСИЈСКО ИЗВЈЕШТАВАЊЕ ИЗДАВАЛАЦА ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ	22
9. РЕВИДИРАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ ДИОНИЧКИХ ДРУШТАВА	24
10. НАДЗОР И КОНТРОЛА ИЗДАВАЊА, ПРОМЕТА И УЧЕСНИКА НА УРЕЂЕНОМ ТРЖИШТУ	25
11. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ	27

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1.1. Правни статус

Комисија за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ је у складу са Законом о хартијама од вриједности („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 15/03, 27/04, 42/04, 28/07, 14/12, 20/17, 8/ 19, 10/19 и 32/19) стално, независно регулаторно тијело, основано ради уређивања и контроле издавања и промета хартија од вриједности.

1.2. Надлежности и правна регулатива

Комисија за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ примарне надлежности врши у складу са Законом о хартијама од вриједности Брчко дистрикта БиХ, Законом о преузимању дионичких друштава („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 32/19) и Законом о инвестиционим фондовима („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ бројеви 30/07 и 18/17), а односе се на:

- доношење прописа о спровођењу Закона о хартијама од вриједности, Закона о преузимању дионичких друштава и Закона о инвестиционим фондовима;
- издавање и одузимање дозвола, одобрења и сагласности у оквиру свог дјелокруга и надлежности;
- доношење подзаконских аката ради прописивања услова, начина и процедура за јединствено обављање надзора унутар свог дјелокруга и надлежности;
- подстицање, организовање и надгледање мјера за ефикасно функционисање тржишта хартија од вриједности;
- вођење књига и регистара у складу са одредбама закона из свог дјелокруга и надлежности;
- благовремено рјешавање захтјева странака у поступку;
- обављање надзора над пословањем издавалаца хартија од вриједности и других учесника на тржишту капитала;
- доношење одлука о мјерама за отклањање утврђених незаконитости и неправилности;
- извјештавање надлежних надзорних, управних и правосудних тијела о свим сазнањима, која се непосредно или посредно тичу њихове надлежности и која су повезана са поступцима који се воде пред тим тијелима, а у вези су са поступцима из дјелокруга и надлежности Комисије; и
- надзор спровођења поступака преузимања дионичких друштава.

Комисија за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ одређене надлежности спроводи у складу са одредбама Закона о предузећима Брчко дистрикта БиХ – пречишћен текст („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 49/11), а односе се на:

- упис дионичких друштава у регистре Комисије;
- смањење и повећање основног капитала дионичких друштава и
- упис статусних промјена у регистре Комисије.

У поступцима рјешавања захтјева правних и физичких лица Комисија примјењује Закон о управном поступку Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“

бројеви 48/11 и 21/18), када појединачна активност није детаљно прописана горенаведеним законима.

1.3. Организациона структура и послови у унутрашњим организационим јединицама

У складу са Законом о хартијама од вриједности, Статутом и Организационим планом, Комисија за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ се као регулаторно тијело састоји од три организационе јединице: Комисије као колективног органа, Стручне службе и Регистра хартија од вриједности. Димензије организационе структуре Комисије, циљеви које треба да оствари, начин координације основних унутрашњих и спољних елемената, надлежности и одговорности појединачних извршилаца, као и задаци и обавезе су успостављени кроз функцијску подјелу рада, како би се обезбиједила усклађеност дјеловања свих елемената организационе структуре.

У Комисији, као колективном органу одлучивања обављају се сљедећи послови:

- доношење прописа из надлежности Комисије;
- контрола поштовања правила уобичајене трговине и лојалне конкуренције у трговању хартијама од вриједности;
- регулисање промета хартија од вриједности на основу повлашћених информација;
- обустављање издавања и промета појединих хартија од вриједности;
- спречавање манипулација, шпекулација, прања новца, финансирања терористичких активности и других незаконитих радњи;
- покретање управних спорова ради заштите инвеститора;
- утврђивање начина чувања документације за предузећа која послују са хартијама од вриједности;
- доношења одлуке о утврђивању таксе, односно висине накнада за извршене услуге у оквиру надлежности;
- сарадња са другим комисијама за хартије од вриједности, регистрима и берзама у БиХ;
- сарадња са градоначелником Брчко дистрикта БиХ, Владом и Скупштином Брчко дистрикта БиХ, по питању спровођења процедура усвајања измјена постојећих и доношења нових законских рјешења;
- подношење извјештаја о раду Комисије Скупштини Брчко дистрикта БиХ;
- сарадња са Савјетом министара БиХ и другим органима и институцијама у земљи и иностранству и
- обављање других послова у складу са законским овлашћењима.

У Стручној служби се обављају послови који се односе на:

- нормативно-правне, административне и аналитичке послова;
- организацију рада Стручне службе;
- координацију рада у Комисији између управљачког и административног дијела организационе структуре;
- припрему предлога мишљења и ставова Комисије по питању тумачења и примјене прописа;
- надзор и контролу издавања хартија од вриједности;
- регистрацију капитала издавалаца хартија од вриједности;

- обраду захтјева за издавање рјешења о одобрењу издавања хартија од вриједности са образложењем предлога рјешења Комисији, као колективном органу, на разматрање и усвајање;
- израду рјешења о одобрењу издавања хартија од вриједности, претходно усвојених од стране Комисије;
- вођење регистра издавалаца хартија од вриједности и евиденције издатих рјешења;
- праћење објављивања финансијских и других пословних информација издавалаца, прописаних законима и прописима Комисије;
- вођење евиденције о издавању хартија од вриједности за које није потребно одобрење Комисије;
- израду одлука и уговора о јавним набавкама робе, радова и услуга за потребе Комисије и праћење њихове реализације;
- сарадњу са институцијама тржишта капитала у ентитетима БиХ и другим органима и институцијама у БиХ и иностранству;
- сарадњу с Кабинетом градоначелника Брчко дистрикта БиХ, Секретаријатом Владе Брчко дистрикта БиХ, Стручном службом Скупштине Брчко дистрикта БиХ, одјељењима Владе и институцијама Брчко дистрикта БиХ, по питању административних активности и
- обављање других послова по захтјеву Комисије у складу са законима и подзаконским актима.

У Централном регистру хартија од вриједности обављају се послови који се односе на:

- регистрацију, чување, пренос, депоновање, салдирање и клиринг по трансакцијама с хартијама од вриједности;
- вођење рачуна издавалаца и власника хартија од вриједности;
- издавање сертификата – извода о стању на рачунима власника хартија од вриједности;
- издавање листе дионичара;
- упис и регистрацију промјена на капиталу;
- упис промјена на рачунима власника хартија од вриједности;
- обрачун и припрему података за исплату дужничких хартија од вриједности;
- провјеру и достављање података по захтјевима надлежних органа законодавне и извршне власти у БиХ о посједовању хартија од вриједности за именована лица;
- упис ограничења располагања на хартијама од вриједности;
- сарадњу са регистрима и берзама у ентитетима БиХ и
- обављање других послова по захтјеву Комисије у складу са законима и подзаконским актима.

1.4. Структура људских ресурса

Класификација запослених према степенима формалног образовања показује да доминантно учешће заузимају запослени са високом стручном спремом, односно од шест запослених, пет запослених или 83% је са високом стручном спремом, а један запослени је са средњом стручном спремом или 17%. Код запослених са високом стручном спремом, према професионалној оријентацији, четворо запослених су економског смјера (80%), док је један запослени правног смјера (20%).

2. РЕГУЛАТОРНА ФУНКЦИЈА КОМИСИЈЕ

У току 2019. године, у складу с прописаним надлежностима, Комисија је спровела процедуре по поднесеним захтјевима дионичких друштава и одобрила корпоративне радње промјена на капиталу, преузимање дионица циљног друштва с правом гласа, упис промјена чланова управе и надзорног одбора дионичких друштава у регистру издавалаца, спровела надзор и контролу вршења надлежности Регистра хартија од вриједности, реализовала покренуте поступке остваривања власничких права по захтјевима правних и физичких лица, донијела закључке и ставове о отклањању неправилности у поступцима спровођења корпоративних радњи и обављала остале законом дефинисане активности.

Ради реализације планом предвиђених нормативно-правних активности у извјештајном периоду припремљен је и достављен на разматрање и усвајање органима извршне и законодавне власти Нацрт закона о преузимању дионичких друштава, којему су претходиле консултације и усаглашавања са свим релевантним институцијама јавног и пословног сектора Брчко дистрикта БиХ. Након спроведених законом прописаних процедура Скупштина Брчко дистрикта БиХ је усвојила наведени закон, који је објављен у Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ, број 32/19. У сврху усклађивања интерних аката о платама запослених у Комисији са Законом о платама и накнадама у органима јавне управе и институцијама Брчко дистрикта БиХ, Комисија је на својој 10. сједници одржаној 3. јула 2019. године, усвојила Правилник о измјенама Правилника о организацији Комисије за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ и систематизацији радних мјеста.

3. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ КАПАЦИТЕТИ И САРАДЊА С ДОМАЋИМ И МЕЂУНАРОДНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

3.1. Едукација запослених

Одредбама Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 9/14, 37/15, 48/16, 9/17, 50/18 и 14/19) и одредбама Правилника о стручном усавршавању („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 25/17) дефинисана је обавеза општег стручног усавршавања запослених кроз разне семинаре, програме обуке и едукације ради стицања знања, размјене искустава и успјешнијег обављања послова. У извјештајном периоду запослени у Комисији су присуствовали семинарима из области подршке борби против прања новца, комуницирања у процесу европских интеграција, финансијског управљања и контроле, пословне етике и јавних набавки.

3.2. Информациони систем

Комисија располаже са шест десктоп рачунара и једним лаптоп рачунаром HP. Четири десктоп рачунара са инсталираним застарјелим оперативним системом Microsoft XP Professional су набављена 2009. године, а два десктоп рачунара и један лаптоп рачунар HP са инсталираним софтвером Windows 10 набављени су 2019. године. Поред наведене рачунарске опреме Комисија посједује један мултифункционални штампач (телефакс, копир-апарат) марке LexMark MX410XL, набављен 2018. године, два канцеларијска штампача (HP 1320 и LexMark) и фотокопир апарат марке FUJICU. Наведени подаци о техничкој опреми Комисије указују на чињеницу да Комисија располаже са прилично

застарјелом опремом. Комисија има инсталисану LAN мрежу која је преко рутера везана на локални Switch инетрнет-мреже Владе Брчко дистрикта БиХ, односно портал www.vlada.bdccentral.net путем кога приступа глобалној мрежи, односно интернету. Регистар хартија од вриједности Комисије за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ обавља послове из своје надлежности кроз систем регистрације регистара ентитета. Регистар има приступ подацима који се воде у електронској форми у информационим системима регистара преко конекција на FTP серверу и користи их за корпоративне потребе дионичких друштава и рјешавање својинских права власника хартија од вриједности, као и за обављање осталих послова и услуга из своје надлежности за дионичка друштва и власнике хартија од вриједности са подручја Брчко дистрикта БиХ.

3.3. Активности Комисије у процесу ЕУ интеграција

У складу са Одлуком о систему координације процеса европских интеграција у БиХ ("Службени гласник БиХ" бројеви 72/16 и 35/18) којом се уређује начин остваривања комуникације између институција у Босни и Херцеговини, с циљем обезбјеђења и изношења усаглашеног става у име Босне и Херцеговине у комуникацији са институцијама Европске уније, а на основу одлуке Владе Брчко дистрикта БиХ, број: 01.11-1031ДС-027/16 од 12. априла 2016. године представници Комисије за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ су као чланови учествовали у раду појединих радних група и то:

Радна група за економски критеријум – у Копенхагену 1993. године на састанку Европског савјета постављени су политички, економски и правни критеријуми као услов за чланство у Европској унији. Економски критеријум подразумијева постојање функционалне тржишне привреде, способне да се носи са конкурентским притиском и тржишним снагама унутар Уније.

Радна група за поглавље 3 – Право пословног настана и слободу пружања услуга – слобода пружања услуга је једна од четири слободе неопходне за функционисање унутрашњег тржишта ЕУ, а обухвата и право пословног настањивања у било којој држави чланици ЕУ. Државе чланице треба да обезбиједи да право оснивања привредних друштава за држављане и правна лица из ЕУ у било којој држави чланици, као и слобода пружања прекограничних услуга, не буду ометани од стране националног законодавства, уз изузетке наведене у уговору. Циљ је да се у пружању услуга успостави јединствено унутрашње тржиште, отклањањем правних и административних препрека за развој услужних дјелатности између држава чланица.

Радна група за поглавље 4: Слобода кретања капитала – Слобода кретања капитала представља још једну од четири слободе на којима се заснива унутрашње тржиште Европске уније. Ово поглавље прије свега се односи на усклађивање прописа из области кретања капитала и текућих плаћања, као и на борбу против прања новца и финансирање тероризма. У области слободног кретања капитала, државе чланице имају обавезу да, уз неке изузетке, уклоне сва ограничења кретања капитала и унутар ЕУ и између држава чланица и осталих држава.

Радна група за поглавље 6: Право привредних друштава – У оквиру овог поглавља разматрају се питања у вези са оснивањем и обављањем дјелатности привредних друштава у државама чланицама ЕУ. Ово поглавље обухвата два дијела, право

привредних друштава у ужем смислу и рачуноводство и ревизију. Право привредних друштава у ужем смислу односи се на правила о оснивању, регистрацију, обављање дјелатности, домаће и прекогранично спајање и подјелу привредних друштава. Област рачуноводства и ревизије укључује успостављање правила о успостављању система провјере квалитета рада ревизорске струке, ефикасног система јавног надзора, као и система објављивања годишњих финансијских извештаја.

Радна група за поглавље 9: Финансијске услуге – Финансијске услуге су од великог значаја за добро функционисање унутрашњег тржишта ЕУ као једног од темеља европских интеграција. Најважнији циљеви правних тековина ЕУ у области финансијских услуга су обезбјеђивање финансијске стабилности и адекватна заштита потрошача, инвеститора и осигураника. Правне тековине ЕУ у оквиру финансијских услуга обухватају области банкарства, осигурања, реосигурања, добровољних пензијских фондова, тржишта капитала и инфраструктуре финансијског тржишта, правила за добијање дозволе, рад и надзор финансијских институција и регулисаних тржишта. Такође, уређена су и питања заштите потрошача финансијских услуга, као и начин сарадње тијела задужених за надзор финансијских тржишта.

Радна група за поглавље 17: Монетарна и економска политика – Правна тековина у области економске и монетарне политике садржи посебна правила којима се захтијева независност централних банака у државама чланицама, забрањује се директно финансирање јавног сектора од стране централне банке, те се забрањује повлашћен приступ јавног сектора финансијским институцијама. Од држава чланица очекује се да ускладе своје економске политике и да се придржавају одредаба Пакта о стабилности и расту, који се односи на фискални надзор. Нове државе чланице се исто тако обавезују на усклађивање с критеријумима прописаним у Уговору о оснивању ЕЗ-а како би биле способне да уведу евро у догледно вријеме након приступања.

Пододбор за економска и финансијска питања и статистику – Пододбор за економска и финансијска питања и статистику заједничко је тијело ЕУ и Босне и Херцеговине успостављено за праћење спровођења Споразума о стабилизацији и придруживању који је ступио на снагу 1. јуна 2015. године. Пододбор за економска и финансијска питања и статистику разматрао је питања у вези са кретањем капитала и плаћањима, економском политиком, сарадњом у области статистике, подстицањем и заштитом улагања и финансијском сарадњом на састанцима како слиједи:

- први састанак, Сарајево, 25. и 26. јануар 2017. године;
- други састанак, Брисел, 14. и 15. новембар 2017. године;
- трећи састанак, Мостар, 15. и 16. новембар 2018. године;
- четврти састанак, Брисел 19. и 20. новембар 2019. године.

Представници Комисије за хартије од вриједности као чланови радних група присуствовали су састанцима и припремама радних група за наведена поглавља за која су именовани и радили на финализацији одговора на питања из Упитника европске комисије кроз коришћење информационог система Дирекције за Европске интеграције. У оквиру своје надлежности представници Комисије Брчко дистрикта БиХ су директно одговарали на питања у електронској форми из Поглавља 6 – Право привредних друштава и то од питања број 18 до броја 27 и од питања број 63 до 88 из Упитника Европске Комисије, затим су потврдили верификацију свих питања која су се односила на наведено поглавље. У оквиру Поглавља 9 – Финансијске услуге одговорено је на

питања од броја 77 до 127, као и из поглавља Економски критеријум, које се односило на питања 45, 46, 47, 48 и 71.

У 2019. години улиједила су додатна питања Европске комисије како би им се појаснили одговори власти Босне и Херцеговине и како би добили додатне информације које су недостајале. За одређена питања тражени су обједињени подаци за цијелу државу, који су недостајали у одговорима према нивоима власти у Босни и Херцеговини. Представници Комисије су учествовали у активностима допунских одговора и наставили сарадњу са радним групама у усаглашавању коначних одговора на сва питања из Упитника Европске комисије.

Чланови радних група из Комисије за хартије од вриједности, као представници Брчко дистрикта БиХ одговорили су на питања из наведених поглавља, која потпадају под надлежност Комисије за хартије од вриједности, а према упутствима и додијељеним шифрама Дирекције за Европске интеграције БиХ за приступ и коришћење информационог система за потребе одговора на питања из Упитника Европске комисије.

3.4. Сарадња са институцијама тржишта капитала и другим институцијама у БиХ и Брчко дистрикту БиХ

У складу са вршењем Законом прописаних надлежности, Комисија за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ је током 2019. године наставила континуирану сарадњу с Комисијом за вриједносне хартије Федерације БиХ, Комисијом за хартије од вриједности РС, Регистром вриједносних хартија Федерације БиХ, Регистром хартија од вриједности РС, као и са уређеним тржиштима Сарајевске берзе (САСЕ) и Бањалучке берзе (БЛСЕ) на којима су увршћене дионице дионичких друштава из Брчко дистрикта БиХ. Остварена је широка сарадња у дијелу усклађивања законских одредаба и проналажења најбољих рјешења и правних института за нови Закон о преузимању дионичких друштава. Исто тако остварена је успјешна сарадња и у дијелу усклађивања и примјене прописа, који су везани за оперативне активности и процедуру исплате финансијске противвриједности власницима депонованих хартија од вриједности у поступку преузимања дионичких друштава. Посебно су у оквиру сарадње разматрана питања и проблеми наплате прихода за извршене услуге издаваоцима хартија од вриједности, с којима се сусрећу институције тржишта капитала у ентитетима и Брчко дистрикту БиХ. С тим у вези размијењена су искуста и стечена пракса ради предузимања одговарајућих активности на обезбјеђењу квалитетније наплате потраживања по наведеном основу.

Комисија за хартије од вриједности је у извјештајном периоду остварила коректну сарадњу с Парламентарном скупштином БиХ, Управом за индиректно опорезивање БиХ, Пореском управом Брчко дистрикта БиХ, Полицијом и Тужилаштвом Брчко дистрикта БиХ, као и другим институцијама власти у БиХ и Брчко дистрикту БиХ на рјешавању поднесених захтјева од стране ових институција. Природа ријешених захтјева односила се на провјеру и достављање података о власницима хартија од вриједности за потребе вршења надлежности наведених институција, који служе за вођење поступака принудне наплате директних и индиректних пореза, поступака истраге финансијских злоупотреба и малверзација, као и вођење поступака о сукобу интереса посланика у Парламентарној скупштини БиХ. Циљ обезбјеђења и стављања на располагање тражених података наведеним институцијама је реализација активности у борби против корупције. За потребе ефикасније наплате потраживања за реализоване услуге

издаваоцима хартија од вриједности, Комисија је упутила Правобранилаштву Брчко дистрикта БиХ, као надлежној институцији, предлоге за извршење потраживања која нису наплаћена у предвиђеном року.

3.5. Веб-страница Комисије

Путем властите веб-странице, Комисија пружа све потребне информације инвестиционој и укупној јавности о Комисији, раду Комисије и ревидираним извјештајима о финансијском пословању Комисије, правном оквиру тржишта капитала, податке о висини капитала дионичких друштава, корпоративним активностима, поступцима преузимања дионичких друштава, податке о рјешењима донесеним по захтјевима странака и по службеној дужности, као и друга обавјештења, контакт адресе и др. Проширењем садржаја веб-странице у односу на претходни извјештајни период, обезбијеђен је већи обим података и информација, што омогућава квалитетније информисање о стању на тржишту хартија од вриједности, како у Брчко дистрикту БиХ, тако и у ентитетима БиХ.

4. ДЈЕЛАТНОСТ И ЕВИДЕНЦИЈА РЕГИСТРА ИЗДАВАЛАЦА ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

4.1. Регистар издавалаца хартија од вриједности

У складу с чланом 14 Правилника о начину уписа и вођењу регистра издавалаца у Регистар као јавну књигу уписују се и региструју сви издаваоци који издају хартије од вриједности у складу са Законом. Регистар садржи опште податке о издаваоцу, управи и надзорном одбору, капиталу издаваоца, вриједности капитала, вриједности и броју дионица, податке о издавању хартија од вриједности, врсти, класи, номиналној вриједности и обиму издавања, затим податке о одлукама о издавању, одобрењу издавања, успјешности издавања, упис промјена на капиталу и др. Упис података у Регистар издавалаца врши се на основу пријаве с прилозима регистарских листова, а према обрасцима које прописује Комисија. Комисија за хартије од вриједности по пријему пријаве врши упис издаваоца, односно промјену уписа у Регистар издавалаца и издаје одговарајуће рјешење.

Табела број 1: Упоредни преглед основног капитала дионичких друштава и номинална вриједност дионица у периоду 2018–2019. година

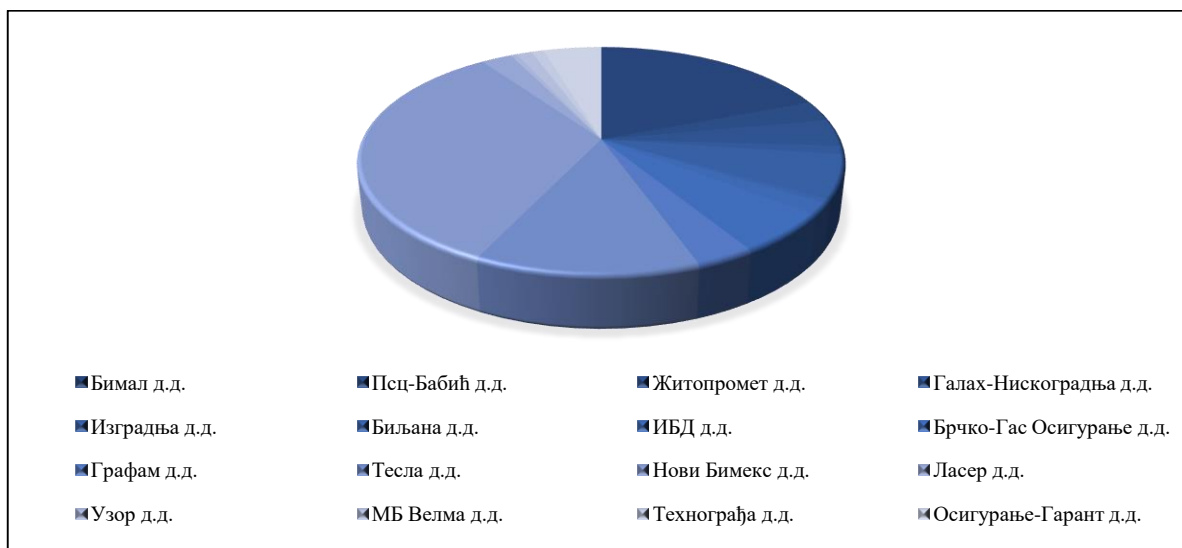
Редни број	Издавалац	2018.		2019.	
		Основни капитал	Ном. вр. дионице	Основни капитал	Ном. вр. дионице
1.	Бимал д. д.	20.720.130,00	10,00	20.720.130,00	10,00
2.	Псц-Бабић д. д.	3.181.830,00	10,00	3.181.830,00	10,00
3.	Житопромет д. д.	4.151.090,55	3,95	4.151.090,55	3,95
4.	Galax-Niskogradnja д. д.	1.330.860,00	10,00	1.330.860,00	10,00
5.	Изградња д. д.	6.683.550,00	10,00	6.683.550,00	10,00
6.	Биљана д. д.	560.460,00	10,00	560.460,00	10,00
7.	ИБД д. д.	1.748.000,00	1000,00	1.748.000,00	1000,00

8.	Брчко-Гас Осигурање д. д.	6.200.000,00	1000,00	6.200.000,00	1000,00
9.	Графам д. д.	3.586.720,00	10,00	3.586.720,00	10,00
10.	Тесла д. д.	13.663.940,00	10,00	13.663.940,00	10,00
11.	Нови Бимекс д. д.	35.829.000,00	10,00	35.829.000,00	10,00
12.	Ласер д. д.	3.254.542,20	3,70	2.638.818,00	3,00
13.	Узор д. д.	519.508,80	3,60	519.508,80	3,60
14.	МБ Велма д. д.	1.348.300,00	10,00	1.348.300,00	10,00
15.	Технограђа д. д.	1.056.510,00	10,00	1.056.510,00	10,00
16.	Осигурање-Гарант д. д.	5.000.000,00	100,00	5.000.000,00	100,00
	УКУПНО	108.834.441,55	–	108.218.717,35	–

Извор података: Регистар издавалаца хартија од вриједности

У Регистру издавалаца хартија од вриједности код Комисије за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ на дан 31. 12. 2019. године уписано је шеснаест дионичких друштава са укупном вриједношћу основног капитала у износу од 108.218.717,35 КМ, што представља смањење у односу на претходну годину за 615.724,20 КМ или 0,57%. Просјечна вриједност основног капитала по дионичком друштву у 2019. години износи 6.763.669,83 КМ. Номинална вриједност дионица у 2019. години остала је на истом нивоу у односу на претходну годину у свим дионичким друштвима, изузев дионичког друштва „Ласер“ д. д., код којег је смањена номинална вриједност дионице са 3,70 КМ на 3,00 КМ или за 23,30%, због покрића негативног резултата у пословању на терет капитала.

Графикон број 1: Приказ дионичких друштава према величини основног капитала на дан 31. 12. 2019. године

4.2. Издавање хартија од вриједности

Према приказаним подацима у табели број 2 на дан 31. 12. 2019. године, укупан број одобрених издавања хартија од вриједности по свим врстама, оснивачка издавања,

издавања по основу инвестирања, смањења капитала и издавања по основу спајања и припајања дионичких друштава је седамдесет шест (76) издавања. Укупна вриједност издавања хартија од вриједности је 207.343.701,00 КМ. Највећи обим издавања односи се на издавање хартија од вриједности приликом сукцесивног оснивања дионичких друштава у вриједности од 84.171.180,00 КМ или 40,59%. На издавање по основу инвестирања у сукцесивно основана дионичка друштва односи се 79.460.500,00 КМ или 38,33%, а на издавање по основу смањења капитала дионичких друштава 22.342.281,00 КМ или 10,77%. Најмањи обим издавања хартија од вриједности односи се на издавања приликом инвестирања у симултано основана дионичка друштва у износу од 7.701.300,00 КМ или 3,72% и на издавања приликом спровођења спајања и припајања дионичких друштава 7.418.440,00 КМ или 3,58%.

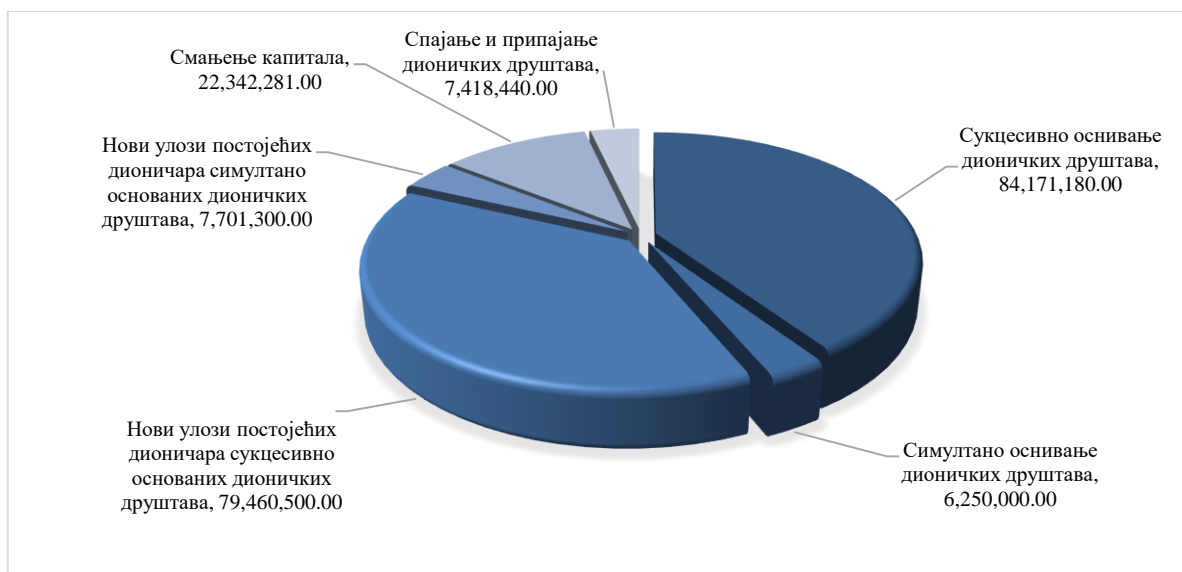
Табела број 2: Упоредни преглед укупног обима издавања хартија од вриједности по врстама на дан 31. 12. 2019. године

Ред. број	Врста издавања	Број издавања	Вриједност издавања у КМ	%
1	Сукцесивно оснивање дионичких друштава	23	84.171.180,00	40,59
2	Симултано оснивање дионичких друштава	3	6.250.000,00	3,01
3	Нови улози постојећих дионичара сукцесивно основаних дионичких друштава	31	79.460.500,00	38,33
4	Нови улози постојећих дионичара симултано основаних дионичких друштава	7	7.701.300,00	3,72
5	Смањење капитала	10	22.342.281,00	10,77
6	Спајање и припајање дионичких друштава	2	7.418.440,00	3,58
	УКУПНО	76	207.343.701,00	100,00

Извор података: Регистар издавалаца хартија од вриједности

Издавање хартија од вриједности, као основна корпоративна активност у дионичким друштвима, усмјерена је према унапријед познатим купцима, инвеститорима и има затворени карактер, што је супротно природи дионичких друштава, која у својој суштини представљају друштва капитала и отворена су према јавности прије свега по питању финансирања пословања, развоја путем тржишта капитала и обезбјеђења дистрибуције ризика заједничког инвестирања. Купци затворених издавања хартија од вриједности су углавном постојећи већински дионичари, настали у процесу власничке трансформације државних предузећа у дионичка друштва. Ограниченост обима издавања хартија од вриједности произлази из настојања постојећих већинских дионичара да избјегну ризик власничког уласка других инвеститора у дионичко друштво. Овакав начин издавања хартија од вриједности штити интересе постојећих већинских дионичара и представља препреку дисперзији контролног пакета дионица на већи број дионичара, односно прије свега представља издавање дионица ради обезбјеђења услова за потпуну власничку концентрацију дионичког друштва.

Графикон број 2: Приказ издавања хартија од вриједности према врсти и обиму на дан 31. 12. 2019. године

5 КОРПОРАТИВНО УПРАВЉАЊЕ И АКТИВНОСТИ ИЗДАВАЛАЦА ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

5.1. Капитал дионичких друштва и поријекло капитала на дан 31. 12. 2019. године

Власничка структура капитала дионичких друштва у Брчко дистрикту БиХ на основу расположивих података о капиталу према држави поријекла и према правном субјективитету власника капитала приказана је у сљедећој табели:

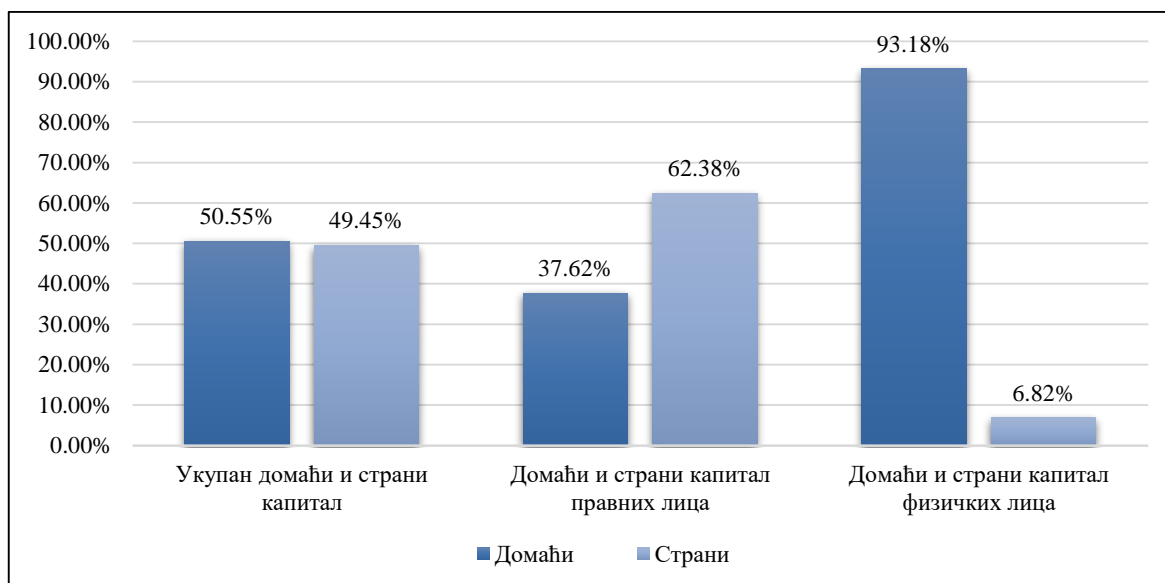
Табела број 3: Упоредни преглед дионичког капитала према поријеклу и правном статусу власника на дан 31. 12. 2019. године

Редни број	Поријекло капитала	Капитал Правна лица	%	Капитал Физичка лица	%	УКУПНО	%
1	Домаћи	31.229.110	37,62	23.479.335	93,18	54.708.445	50,55
2	Страни	51.793.012	62,38	1.717.260	6,82	53.510.272	49,45
	Укупно	83.022.122	100,00	25.196.595	100,00	108.218.717	100,00

Извор података: Регистри Комисије за хартије од вриједности

Подаци о структури капитала дионичких друштва показују да је на дан 31. 12. 2019. године учешће домаћег капитала правних и физичких лица 54.708.445 KM или 50,55%, а страног капитала 53.510.272 KM или 49,45%. У укупној вриједности капитала правних лица од 83.022.122 KM, правна лица са подручја БиХ учествују са 37,62%, док правна лица из других држава учествују са 62,38%. Капитал у власништву физичких лица у износу од 25.196.595 KM, структурно посматрано састоји се од 93,18% капитала домаћег поријекла и 6,82% страног поријекла.

Графикон број 3: Приказ дионичког капитала према поријеклу и правном статусу власника на дан 31. 12. 2019. године

5.2. Промјене на дионичком капиталу

У посматраном периоду капитал дионичких друштава се мијењао у складу с динамиком и обимом издавања хартија од вриједности по основу инвестирања, оствареним резултатима у пословању дионичких друштава и одлукама органа управљања о распореду резултата пословања. У наредној табели дат је преглед промјена на капиталу, повећања капитала и смањења капитала по годинама:

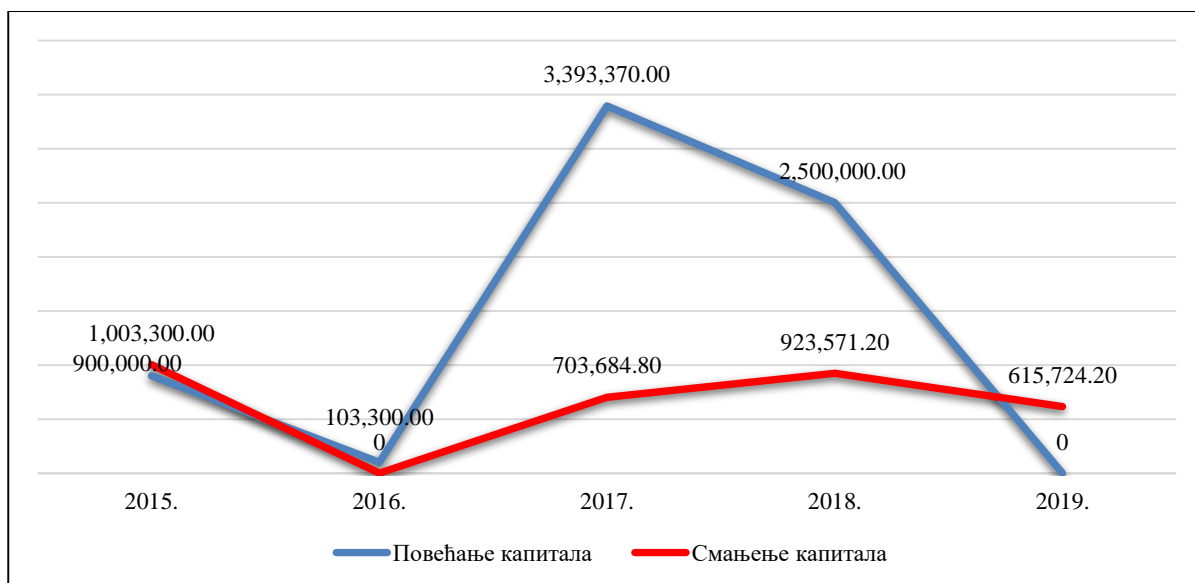
Табела број 4: Упоредни преглед промјена на дионичком капиталу у периоду 2015–2019. године

Р. бр.	Промјене	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	Укупно
1	Повећање капитала	900.000,00	103.300,00	3.393.370,00	2.500.000,00	–	6.896.670,00
2	Смањење капитала	1.003.300,00	–	703.684,80	923.571,20	615.724,20	3.246.280,20
	Укупно	1.903.300,00	103.300,00	4.097.055,00	3.423.571,20	615.724,20	–

Извор података: Регистар издавалаца хартија од вриједности

Наведени подаци показују да је највећи обим повећања капитала остварен у 2017. години у вриједности од 3.393.370 КМ, као резултат инвестирања у пословање путем издавања дионица, а највећи обим смањења капитала остварен је 2015. године у укупном износу од 1.003.300 КМ и последица је остварених негативних пословних резултата дионичких друштава, односно покрића остварених губитака на терет капитала друштва.

Графикон број 4: Приказ промјена на дионичком капиталу у периоду 2015–2019. година

Структура корпоративних активности везаних за промјене на капиталу у посматраном периоду показује да се на повећање капитала односи 6.896.670,00 КМ или 67,99%, а на смањење капитала 3.246.280,20 КМ или 32,01%, што указује да се капитал дионичких друштава у посматраном периоду два пута више повећао, него што је остварено смањење капитала.

5.3. Дионички капитал по секторима привређивања дионичких друштава на дан 31. 12. 2019. године

Подаци у наредној табели илуструју заступљеност основног капитала по врстама дјелатности дионичких друштава. На дан 31. 12. 2019. године, највећу заступљеност у укупном капиталу имају друштва из прехранбене дјелатности 56,61%. Сектор осигурања је заступљен са 10,35%, потом грађевинарство са 10,00%, транспорт са 2,44%, трговина са 1,72%, док је заступљеност осталих производних и услужних дјелатности 18,88%.

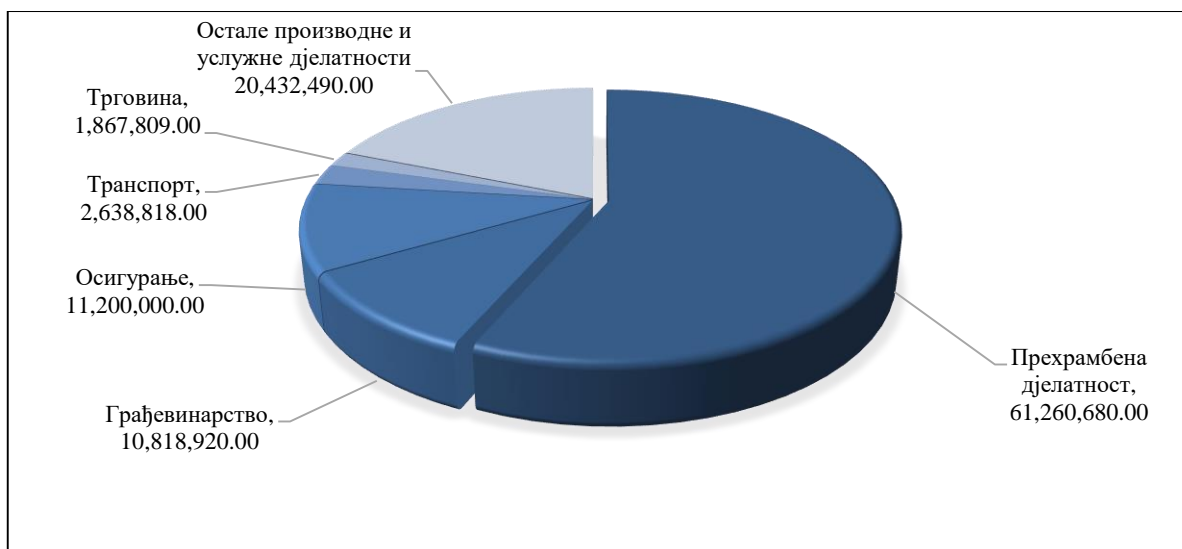
Табела број 5: Упоредни преглед капитала по секторима привређивања дионичких друштава на дан 31. 12. 2019. године

Редни број	Врста дјелатности	Вриједност капитала	%
1	Прехрамбена дјелатност	61.260.680,00	56,61
2	Грађевинарство	10.818.920,00	10,00
3	Осигурање	11.200.000,00	10,35
4	Транспорт	2.638.818,00	2,44
5	Трговина	1.867.809,00	1,72
6	Остале производне и услужне дјелатности	20.432.490,00	18,88
	УКУПНО	108.218.717,00	100,00

Извор података: Регистар издавалаца хартија од вриједности

Графикон број 5: Приказ капитала по секторима привређивања дионичких друштава на дан 31. 12. 2019. године

5.4. Структура чланова управе према старосној доби и дужини чланства у управи дионичких друштава

Комисија за хартије од вриједности води евиденцију лица овлашћених за заступање и чланова Надзорних одбора у дионичким друштвима. Одредбама Закона о предузећима уређено је именовање управе и чланова надзорног одбора дионичког друштва. Чланом 223 Закона о предузећима одређено је да Скупштина одлучује о именовању и смјени чланова надзорног одбора, а чланом 191 ставом 1 Закона о предузећима одређено је да надзорни одбор именује чланове и предсједника управе на период од највише пет (5) година, уз неограничену могућност поновног именовања. Такође, чланом 187 ставом 4 Закона о предузећима прописани су услови које мора испуњавати члан управе, а чланом 204 Закона о предузећима прописани су услови које мора испуњавати члан надзорног одбора. Чланом 4 тачком 5 Правилника о начину уписа и вођењу регистра издавалаца хартија од вриједности код Комисије за хартије од вриједности одређено је да пријаву за упис података о члановима управе и надзорног одбора подноси издавалац у року од петнаест (15) дана од дана стицања услова за упис. Под даном стицања услова за упис подразумијева се датум настале промјене уписаних података.

Табела број 6: Структура чланова управе према старосној доби и дужини чланства у управи дионичких друштава на дан 31. 12. 2019. године

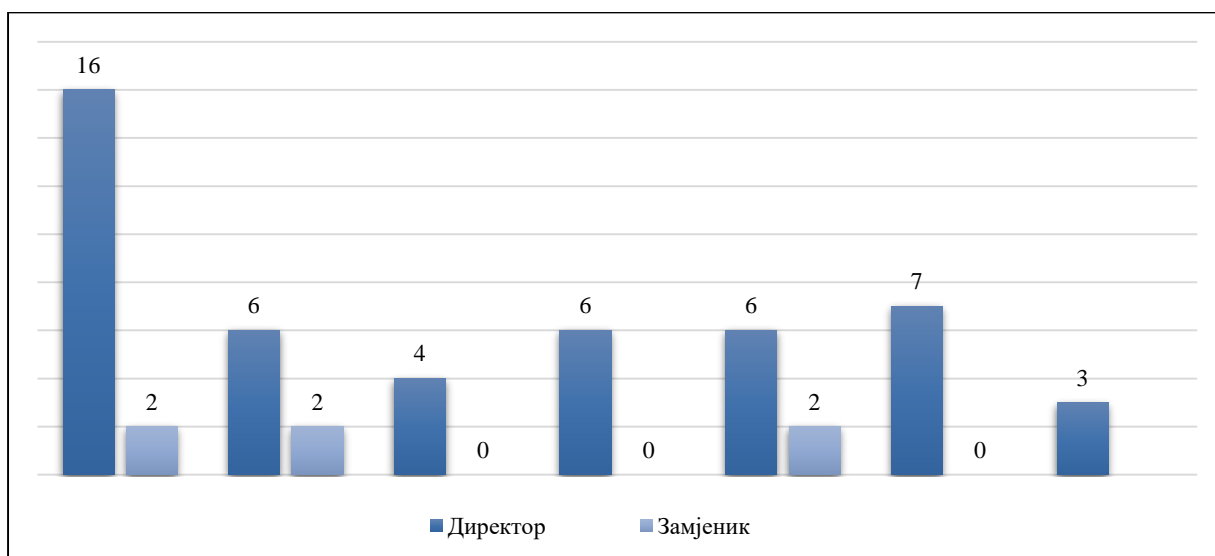
Редни број	Функција	Број извршилаца	Старосна доб			Дужина чланства		
			40–50	50–60	Преко 60	1–5	5–10	Преко 10
1	Директор	16	6	4	6	6	7	3
2	Замјеник	2	2	–	–	2	–	–

Извор података: Регистар издавалаца хартија од вриједности

На дан 31. 12. 2019. године, према подацима у евиденцији лица овлашћених за заступање и чланова надзорних одбора у дионичким друштвима, структура лица овлашћених за заступање, односно директора у шеснаест (16) дионичких друштава, помјерена је према старосној доби преко педесет (50) година. Од шеснаест (16) директора, десет (10) директора или 62,5% потпада под категорију старијих од педесет (50) година, док је шест (6) лица на овим управљачким функцијама у старосној доби од четрдесет (40) до педесет

(50) година или 37,5%. Из табеларно и графички приказаних података је видљиво да је доминантна дужина чланства у управи друштава од пет (5) до десет (10) година, односно код седам (7) директора, а да је најмањи број директора три (3), који обављају ову функцију дуже од десет (10) година. Два замјеника директора су старосне доби до педесет (50) година и на овим позицијама се налазе краће од пет (5) година.

Графикон број 6: Приказ структуре чланова управе према старосној доби и дужини чланства у управи дионичких друштава на дан 31. 12. 2019. године

5.5. Структура чланова надзорног одбора према старосној доби и дужини чланства у надзорном одбору дионичких друштава

На дан 31. 12. 2019. године, према показатељима из табеле број 7 произлази, да од петнаест (15) лица изабраних на позицију предсједника надзорног одбора у дионичким друштвима, највећи број њих, односно шест (6) је старосне доби од педесет (50) до шездесет (60) година живота, док су четири лица старосне доби преко шездесет (60) година. У структури дужине трајања мандата предсједника надзорног одбора, евидентно је да се код осам (8) предсједника надзорног одбора ради о периоду ангажовања на тој позицији дужем од осам (8) година, код шест (6) предсједника дужина трајања мандата је од четири (4) до осам (8) година, док је само код једног предсједника дужина мандата испод четири (4) године. Подаци о члановима надзорног одбора показују да је тридесет један (31) члан готово равномјерно распоређен у три старосне категорије, док је највећи број чланова, њих двадесет шест (26) дуже од четири (4) године у надзорним одборима дионичких друштава.

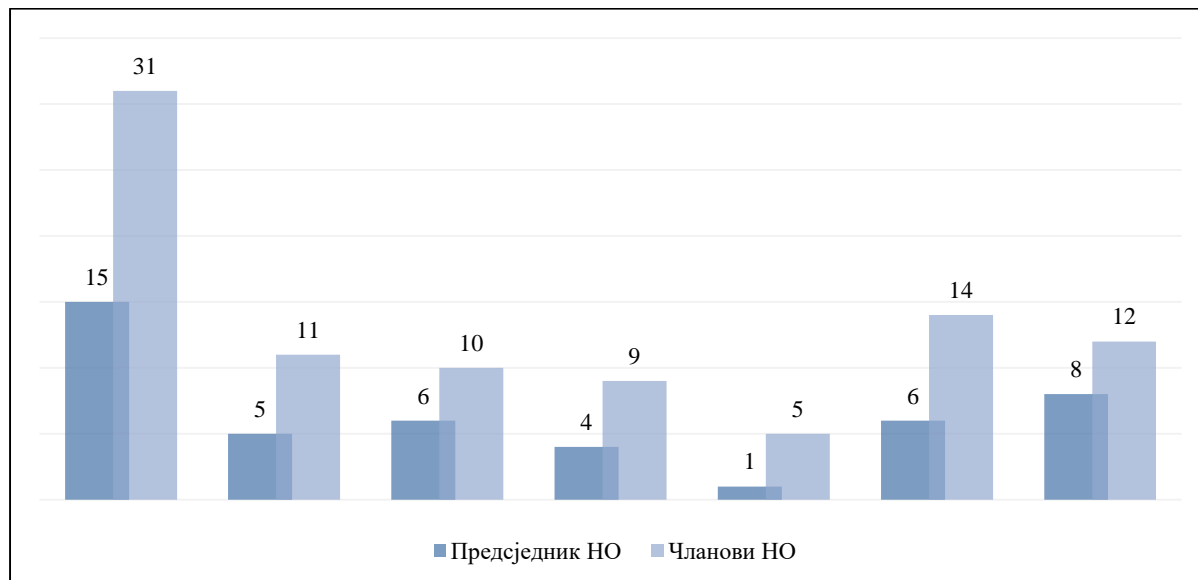
Табела број 7: Структура чланова надзорног одбора према старосној доби и дужини чланства у надзорном одбору дионичких друштава на дан 31. 12. 2019. године

Ред. број	Функција	Број извршилаца	Старосна доб			Дужина чланства		
			40-50	50-60	Преко 60	1-4	4-8	Преко 8
1	Предсједник НО	15	5	6	4	1	6	8

2	Чланови НО	31	11	10	9	5	14	12
---	------------	----	----	----	---	---	----	----

Извор података: Регистар издавалаца хартија од вриједности

Графикон број 7: Структура чланова надзорног одбора према старосној доби и дужини чланства у надзорном одбору дионичких друштава дан 31. 12. 2019. године

6. ПРЕУЗИМАЊЕ ДИОНИЧКИХ ДРУШТАВА

6.1. Надзорна функција и поступање Комисије

Комисија обавља надзор над спровођењем поступка преузимања дионичких друштава и у складу са Законом о преузимању дионичких друштава може рјешењем:

- да обустави поступак преузимања и поништити понуду за преузимање у случају када понудилац не поступи у складу са актом Комисије, као и у случају када се ради о неправилностима које је проузроковао понудилац и које није могуће отклонити;
- да утврди постојање обавезе објављивања понуде за преузимање и спровођења поступка преузимања у случају када физичко или правно лице које је обавезно да спроведе поступак понуде за преузимање то не учини у законском року;
- да одреди ограничења, односно забрану стицаоцу и лицима с којима заједно дјелује, даљу куповину, односно стицање хартија од вриједности који су предмет понуде осим на начин који је прописан Законом о преузимању.

У периоду 2015–2019. године извршено је преузимање пет дионичких друштава. Највиши достигнути проценат власништва од 98% остварио је стицалац „Крајновић“ д.о.о. Брчко у поступку редовне понуде за преузимање дионичког друштва „Ласер“, Брчко. Код три дионичка друштва „Јелен&Стаклорад“ д. д., Брчко, „Дука&Босна“ д. д., Брчко и „Хидра Стил“ д. д., Брчко, у поступку редовног преузимања стицаоци су достигли проценат власништва од 96%, а код дионичког друштва „Бимал“ д. д. 97%. Након достигнутог процента власништва од 95%, стицаоци су у складу са Законом стекли право на принудну куповину дионица од мањинских дионичара, коју су реализовали у наведеним дионичким друштвима и на тај начин извршили потпуну концентрацију власништва. У поступку редовног преузимања дионичких друштава

понуђене услове за продају дионица, од стране понудилаца прихватило је 100 дионичара или 6,37%, док су кроз принудно преузимање преузете дионице од 1.469 дионичара или 93,63%. Највиша продајна цијена по дионици је постигнута у поступку преузимања дионичког друштва „Бимал“ 8,87 КМ, што представља 88,7% номиналне вриједности дионице, а најнижа 1,00 КМ или 10% номиналне вриједности у поступку преузимања дионичког друштва „Ласер“, Брчко.

6.2. Информисање у поступку преузимања

Одредбама Закона о преузимању дионичких друштава прописани су услови у којима је стипендијалац дионица обавезан да обавијести Комисију, издаваоца и јавност о стицању дионица. Стипендијалац, односно понудилац је обавезан да приложи потребну документацију уз захтјев за одобрење објављивања понуде за преузимање. Цјелокупне активности везане за поступак преузимања праћене су од стране Комисије кроз контролу и надзор транспарентности, односно објављивање намјере преузимања, правилно утврђивање цијене дионица, потребне одлуке, објаве понуде за преузимање по прибављању рјешења о одобравању понуде од стране Комисије, објављивање образложења управе, њихово мишљење о оправданости понуде за преузимање, прихват понуде, пренос дионица, објављивање извјештаја о преузимању након истека рока за плаћање, праћење плаћања дионица и свих трошкова везаних за пренос и слично. Након спроведеног надзора над свим овим радњама, Комисија рјешењем о успјешности преузимања утврђује успјешност понуде за преузимање, податке о преузетим дионицама и количину/обим преузетих дионица. Приликом вршења надзора учесници у поступку преузимања, почев од понудиоца, преко банака, депозитара, дионичара до овлашћених учесника на уређеном тржишту, обавезни су да омогуће Комисији увид у документацију, да доставе захтијеване документе, да пружају потребна обавјештења ради законитог, брзог и транспарентног спровођења понуде за преузимање, водећи посебно рачуна да не настану поремећаји на уређеном тржишту због спровођења поступка преузимања дионичког друштва.

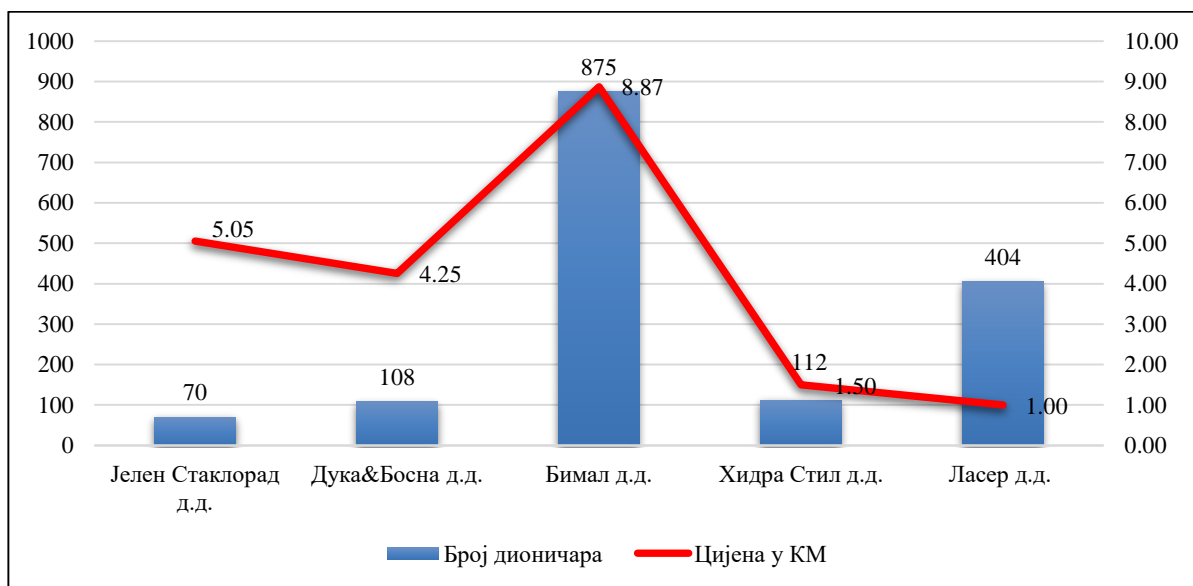
Табела број 8: Основни показатељи преузимања дионичких друштава у периоду 2015–2019. година

Дионичко друштво	Година	Понудилац	Редовно				Принудно			
			Вриједност у КМ	Дост. %	Цијена у КМ	Број дионич.	Вриједност преузетих дионица у КМ	Дост. %	Цијена у КМ	Број дионич.
Јелен Стаклорад д. д.	2015	Јелен д. о. о. Брчко	–	96	5,05	–	61.307,00	100	5,05	70
Дука&Босна д.д.	2016	Бинго д. о. о. Гузла	226.435,75	96	4,25	25	165.597,00	100	4,25	83
Бимал д. д.	2017	Seed Oil Holdings i Studen&CO Holding, Wien	7.256,15	97	8,35	11	579.778,68	100	8,87	864
Хидра Стил д. д.	2018	Лејла Хусеинбашић, Сеад Хусеинбашић	23.482,50	96	1,5	44	17.076,00	100	1,5	68

		и Амир Пешталић								
Ласер д. д.	2019	Крајновић д. о. о., Брчко	65.503,00	98	1	20	17.032,00	100	1	384
УКУПНО:	–	–	322.677,40	–	–	100	840.790,68		–	1469

Извор: Регистар издавалаца хартија од вриједности

Графикон број 8: Приказ броја дионичара и цијене дионица у поступку преузимања дионичких друштва у периоду 2015–2019. година

7. ДЈЕЛАТНОСТ И ЕВИДЕНЦИЈА РЕГИСТРА ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

7.1. Структура услуга које Регистар хартија од вриједности пружа правним и физичким лицима

Послови Регистра хартија од вриједности, у складу са законом и прописима Комисије за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ су:

- регистрација хартија од вриједности и чување података о хартијама од вриједности и њиховим власницима и свим трансакцијама у погледу преноса власништва или промјене статуса хартија од вриједности;
- отварање и вођење рачуна издаваоца, отварање и вођење рачуна власника хартија од вриједности, израда извјештаја, издавање листе дионичара, издавање извода и потврда о стању и промјенама на рачунима;
- регистрација и чување података о хартијама од вриједности, стицању власништва и других права из хартија од вриједности;
- пренос хартија од вриједности на основу закона, акта суда или другог надлежног органа, насљеђивања, уговора о доживотном издржавању и других правних послова у складу с важећим прописима;

- e) упис и брисање права трећих лица на хартијама од вриједности на основу закона, акта суда или другог надлежног органа и правног посла;
- f) упис и брисање забране права располагања на основу закона, акта суда или другог надлежног органа;
- g) друга питања од значаја за регистрацију и пренос хартија од вриједности.

Табела број 9: Упоредни преглед услуга Регистра хартија од вриједности у периоду 2015–2019. година

Врста услуге	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Регистрација издавалаца	24	20	18	16	16
Регистрација хартија од вриједности	14.920.829	12.342.096	12.116.251	10.928.901	10.928.901
Регистрација власника хартија од вриједности	5.623	4.557	4.390	4.274	3.869
Регистрација капитала и вођење регистра хартија од вриједности	141.400.769	115.706.409	113.239.274	108.834.442	108.218.717
Пренос хартија од вриједности по основу наслеђивања	6	14	6	6	0
Упис заложног права на хартијама од вриједности	0	3	2	0	0
Упис корпоративних радњи	2	2	3	2	1
Преузимање дионичког друштва	1	2	0	1	1
Издавање листе дионичара	17	21	16	16	14
Издавање сертификата	208	265	276	434	415
Промет дионица	903.037	20.399	36.946	19.630	1917
Исплата дионичара у поступку принудне продаје	8	16	71	35	37
Корекција података за власнике	7	7	0	0	0
Провјера података о власницима хартија од вриједности и достављање обавјештења	989	393	675	554	716

Извор података: Регистар хартија од вриједности

Обим и врсте услуга, које Регистар хартија од вриједности пружа правним и физичким лицима, резултат су развијености корпоративног сектора, обима издавања хартија од вриједности, секундарног преноса власништва на хартијама од вриједности, нивоа развијености финансијских инструмената и њихове употребе у финансијском пословању, финансијске едукованости о области хартија од вриједности, коректности евидентираних примарних података о власницима хартија од вриједности и присутних

грешака, које се најчешће односе на име, презиме, адресу и др. и покренутих поступака за њиховим вјеродостојним спровођењем у базама података Регистра.

7.2. Регистровани капитал и дионичари по уређеним тржиштима у БиХ у периоду 2015–2019. године

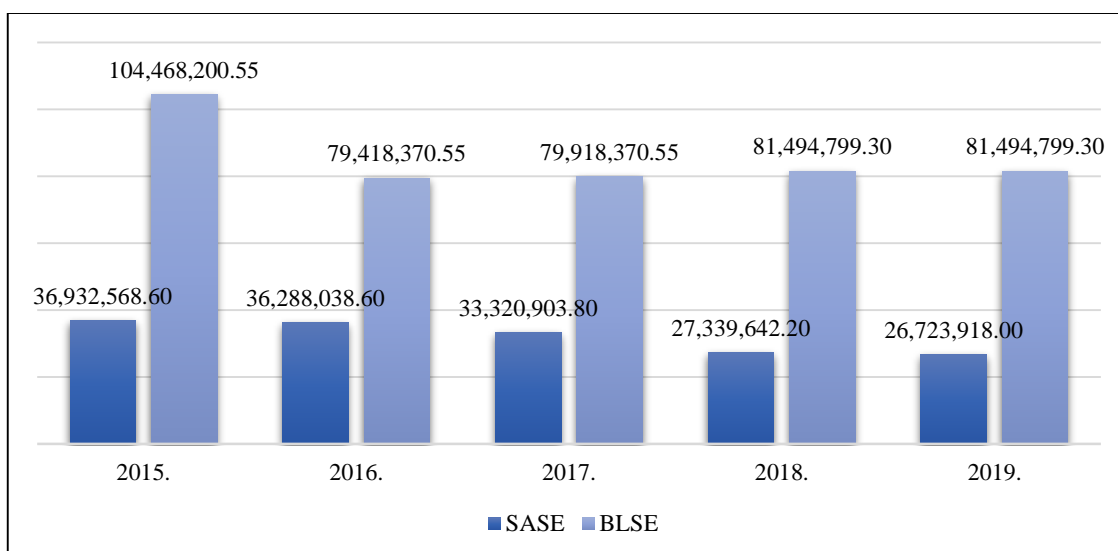
Укупна вриједност основног дионичког капитала са 31. 12. 2019. године у износу од 108.218.717. КМ, распоређеног на 10.928.901 дионицу, увршћена је на уређена берзанска тржишта у БиХ. На Бањалучку берзу односи се 81.494.799,30 КМ или 75,31%, а на Сарајевску 26.723.918 КМ или 24,69%. Укупан број регистрованих дионичара у 2019. години, односно власника хартија од вриједности у шеснаест (16) дионичких друштва Брчко дистрикта БиХ је 3.869. Од укупног броја дионичара, дионице од 3.637 дионичара или 94% увршћене су на Бањалучку берзу, док су дионице од 232 дионичара или 6% увршћене на Сарајевску берзу. Смањење броја дионичара на Сарајевској берзи је резултат спровођења поступка преузимања дионичких друштава, као што је “Бимал” д. д. код којег је број дионичара са 875, смањен на два већинска дионичара и “Ласер” д. д. који је имао 404 дионичара, а након спровођења поступка преузимања, један дионичар је постао власник капитала друштва.

Табела број 10: Упоредни преглед дионичког капитала и дионичари на берзама у БиХ у периоду 2015–2019. година

Година	Капитал				Укупно капитал	Дيونичари				Укупно дионичари
	САСЕ	%	БЛСЕ	%		САСЕ	%	БЛСЕ	%	
2015.	36.932.568,60	26,12	104.468.200,55	73,88	141.400.769,15	1.915	34,06	3.708	65,94	5.623
2016.	36.288.038,60	31,36	79.418.370,55	68,64	115.706.409,15	916	20,10	3.641	79,90	4.557
2017.	33.320.903,80	29,43	79.918.370,55	70,57	113.239.274,35	753	17,15	3.637	82,85	4.390
2018.	27.339.642,20	25,12	81.494.799,30	74,88	108.834.441,50	637	14,90	3.637	85,10	4.274
2019.	26.723.918,00	24,69	81.494.799,30	75,31	108.218.717,30	232	6,00	3.637	94,00	3.869

Извор података: Регистар хартија од вриједности

Графикон број 9: Приказ дионичког капитала на берзама у БиХ у периоду 2015–2019. година

7.3. Регистрација капитала, хартија од вриједности и дионичара у периоду

2015.–2019. година

Показатељи динамике кретања капитала дионичких друштава илуструју негативни тренд кретања капитала у 2016. години у односу на 2015. годину, односно његово смањење за 25.694.360 КМ или за 18,17%, што је последица промјене облика организовања након спроведених поступака преузимања и стечајног поступка. Основни капитал дионичких друштава у 2017. години у односу на 2016. годину показује негативну стопу промјене од -2,13%, у 2018. години у односу на 2017. годину -3,89%, а у посљедњој години посматраног периода у односу на претходну, стопа промјена на капиталу је била -0,57%. Стопе промјене броја дионица у односу на стопе промјена на капиталу показују висок степен корелације током посматраног периода, изузев стопе промјене броја дионица у 2018. години у односу на 2017. годину, када је остварена стопа износила -9,8%, а стопа промјена на капиталу -3,89%, што је последица смањења капитала код дионичких друштава, која имају мању номиналну вриједност по дионици у односу на остала дионичка друштва.

Табела број 11: Показатељи динамике капитала, дионица и дионичара у периоду 2015–2019. година

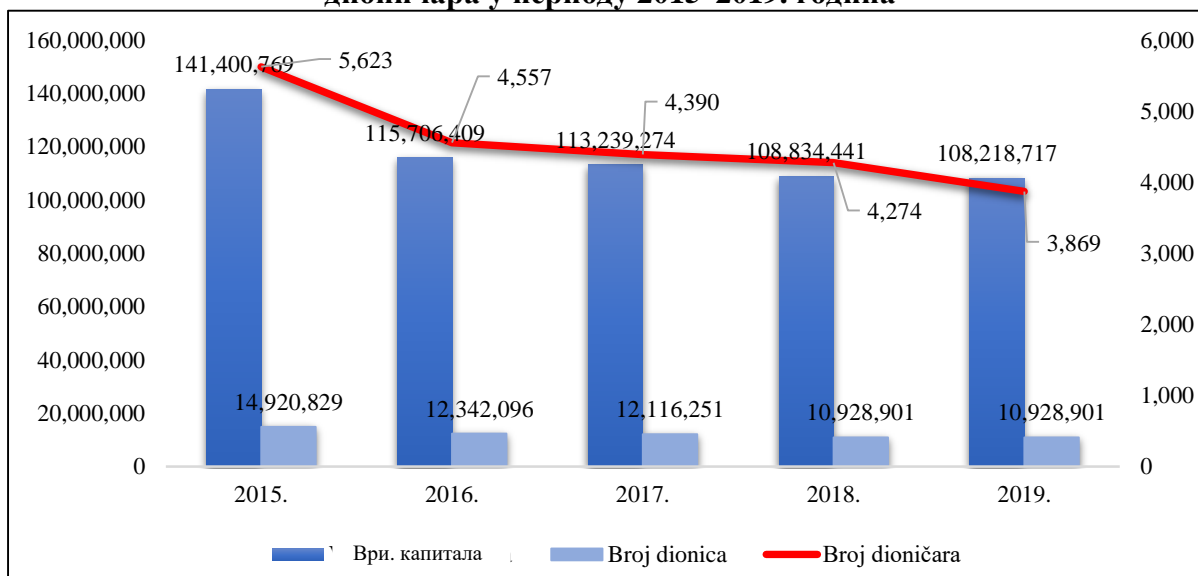
Год.	Вриједност капитала	Број дионица	Број дионичара	Индекс вриједности капитала		Индекс број дионица		Индекс број дионичара	
				Ит	Вт	Ит	Вт	Ит	Вт
2015.	141.400.769	14.920.829	5.623	–	–	–	–	–	–
2016.	115.706.409	12.342.096	4.557	81,83	81,83	82,71	82,71	81,04	81,04
2017.	113.239.274	12.116.251	4.390	80,08	97,87	81,20	98,17	78,07	96,33
2018.	108.834.441	10.928.901	4.274	76,97	96,11	73,26	90,20	76,01	97,36
2019.	108.218.717	10.928.901	3.869	76,53	99,43	73,26	100,00	68,81	90,52

Извор података: Регистар хартија од вриједности

Стопе промјене броја дионичара у односу на стопе промјена на капиталу и броју дионица такође показују висок степен корелације током посматраног периода, изузев стопе промјене броја дионичара у 2019. години у односу на 2018. годину, када је остварена стопа смањења дионичара износила -9,48%, а стопа промјена на капиталу -3,89%, што је последица смањења броја дионичара након спровођења поступка преузимања дионичког друштва „Ласер“ и задржавања дионичког облика организовања у извјештајном периоду и поред потпуне консолидације власништва у друштву. Процес потпуне консолидације власништва над капиталом дионичких друштава добија на интензитету са достизањем прага власништва од 95%, када понудилац у складу са Законом о преузимању дионичких друштава користи клаузулу принудног откупа дионица мањинских дионичара, што додатно утиче на смањење броја дионичара.

Графикон број 10: Приказ кретања вриједности капитала, броја дионица и дионичара у периоду 2015–2019. година

7.4. Промет и пренос хартија од вриједности у периоду 2015–2019. година

Тренд оствареног промета и преноса хартија од вриједности у посматраном периоду резултат је структуре власништва у корпоративном сектору, која је помјерена у корист већинског пакета дионица и у просјеку је изнад прага 66% власништва над капиталом друштва, што обезбјеђује већинским власницима потпуну контролу процеса управљања пословањем дионичког друштва. Овакав степен концентрације власништва, који има тенденцију потпуне власничке консолидације директно своди понуду хартија од вриједности на мањински пакет дионица. У условима изразито смањене понуде дионица слаби интерес потенцијалних купаца за куповину дионица са ниским степеном ликвидности, које не пружају могућност њиховим власницима да кроз учешће у раду органа дионичког друштва утичу на укупно пословање. Наведене карактеристике квалитета дионица непосредно одређују остварени обим промета и преноса хартија од вриједности, мобилност капитала и могућност његове алокације у друге пропульзивније портфолио инвестиције.

Табела број 12: Показатељи промета и пренос хартија од вриједности у периоду 2015–2019. година

Ред. број	Опис	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
1.	Дионице	3.368.076,00	69.763,00	55.414,00	19.630,00	1.858,47
2.	Ванберзански промет	1.332,00	0	0	0	0
3.	Издавање дионица и обвезница	1.954.285,00	585.880,00	3.393.370,00	2.500.000,00	0
4.	Преузимање дионичких друштава	61.307,00	813.470,00	0	270.390,00	82.535,00
5.	Насљеђивање и пренос по одлуци суда	237.237,00	16.412,00	9.850,00	12.900,00	0

УКУПНО	5.622.237,00	1.485.525,00	3.458.634,00	2.802.920,00	84.393,47
--------	--------------	--------------	--------------	--------------	-----------

Извор података: Регистар хартија од вриједности

Графикон број 11: Приказ структуре промета и преноса хартија од вриједности у периоду 2015–2019. година

8. ФИНАНСИЈСКО ИЗВЈЕШТАВАЊЕ ИЗДАВАЛАЦА ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

Према члану 71 Закона о хартијама од вриједности Брчко дистрикта БиХ издаваоци хартија од вриједности имају обавезу информисања јавности о свом финансијском пословању и комерцијалном положају. Чланом 4 Правилника о садржају, начину и стандардима објављивања финансијских извјештаја и других информација о пословању дионичких друштава („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 19/05), детаљно је регулисана врста, обавезни облик и садржај извјештаја, рокови и начини достављања финансијских извјештаја и других информација Комисији за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ, као и начин објављивања извјештаја дионичарима и јавности о пословању дионичког друштва. Дионичко друштво које тргује на уређеном тржишту, према члану 4 наведеног правилника, дужно је да сачињава и објављује податке о хартијама од вриједности и свом финансијском пословању и о њима извјештавати дионичаре, јавност и Комисију кроз:

1. Годишњи извјештај о пословању;
2. Полугодишњи извјештај о пословању;
3. Извјештај о догађајима који битно утичу на финансијско пословање.

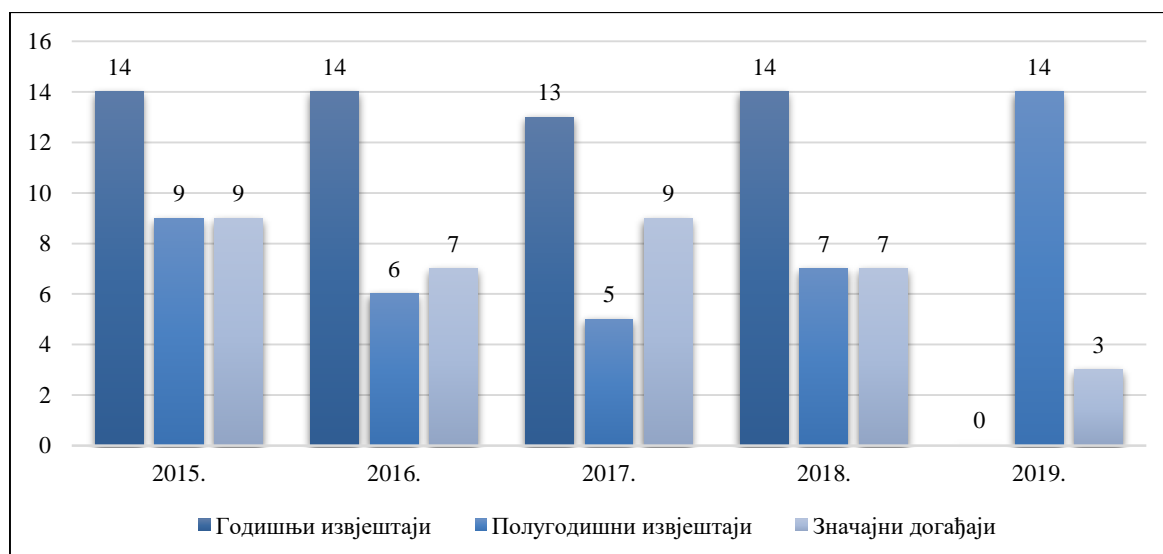
У наредној табели је приказано финансијско извјештавање дионичких друштава за период 2015–2019. година:

Табела број 13: Упоредни преглед финансијског извјештавања издавалаца хартија од вриједности у периоду 2015–2019. година

Година	Годишњи извјештаји	Полугодишни извјештаји	Значајни догађаји
2015.	14	9	9
2016.	14	6	7
2017.	13	5	9
2018.	14	7	7
2019.	–	14	3
Укупно	55	41	35

Извор: Финансијски извјештаји о пословању

Графикон број 12: Приказ финансијског извјештавања дионичких друштава у периоду 2015–2019. година

Дионичка друштва која су субјекат надзора и контроле Комисије за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ, највећим дијелом редовно достављају Законом прописане извјештаје, осим дионичких друштава „Нови Бимекс“ д. д. над којим се спроводи стечајни поступак и није у обавези да обавјештава јавност о резултатима пословања, и „Графам“ д. д. код којег се практично не одвија пословна активност.

Показатељи основних категорија пословања дионичких друштава илуструју значајан удио овог облика организовања субјеката привређивања у укупном бруто домаћем производу у Брчко дистрикту БиХ, који је у 2015. години износио 29,59%, у 2016. години 29,53%, а у 2017. години 31,85%, што је презентовано у табели број 14.

Табела број 14: Показатељи динамике основних категорија пословања дионичких друштава за период 2015–2019. година

Година	Укупни приходи	Укупни расходи	Бруто финансијски резултат	БДП Брчко дистрикт БиХ	Укупни приходи у односу на БДП у %
2015.	216.133.976	204.640.005	11.493.971	730.429.118	29,59
2016.	226.943.892	212.303.849	14.640.043	768.519.783	29,53
2017.	252.018.527	237.974.628	14.043.899	791.266.961	31,85

2018.	212.621.684	211.474.746	1.146.938	–	–
Укупно	907.718.079	866.393.228	41.324.851	–	–

Извор: Финансијски извјештаји о пословању

Графикон број 13: Приказ структуре БДП-а Брчко дистрикта БиХ према приходима дионичких и осталих привредних друштава у периоду 2015–2017. година

9. РЕВИДИРАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ ДИОНИЧКИХ ДРУШТАВА

Законом о предузећима Брчко дистрикта БиХ прописана је обавеза припремања и предаје годишњих завршних рачуна и ревизорских извјештаја. Чланом 35 наведеног закона прописано је да дионичка друштва имају обавезу да изврше ревизију свог пословања, а чланом 51 прописани су рокови за израду извјештаја и њихово достављање.

Број достављених ревизорских извјештаја у 2015. години је десет (10) од укупно деветнаест (19) дионичких друштава или 52,63%. Од укупно осамнаест (18) дионичких друштава у 2016. години, седам (7) дионичких друштава је доставило ревизорске извјештаје што представља 38,89%. У 2017. години од шеснаест (16) дионичких друштава девет (9) је доставило ревизорске извјештаје. У 2018. години је такође од уписаних шеснаест (16) дионичких друштава, тринаест (13) дионичких друштава доставило ревизорске извјештаје што представља 81,25%. Ревизорске извјештаје за 2018. годину нису доставила три дионичка друштва од којих је једно друштво у стечају „Нови Бимек“ д. д. и једно дионичко друштво, које практично не обавља дјелатност „Графам“ д. д.

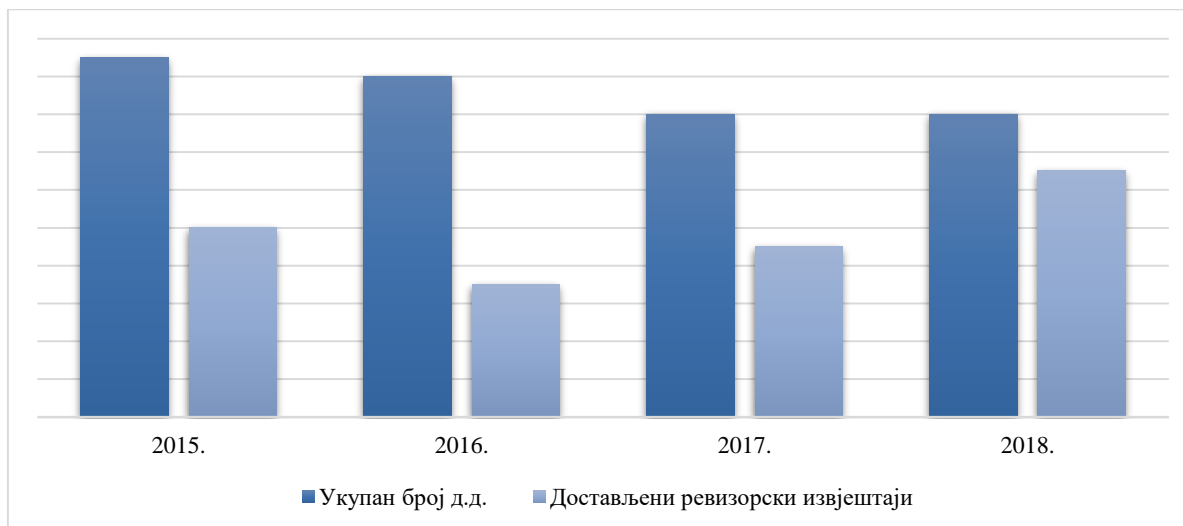
Преглед достављених ревизорских извјештаја за период 2015–2018. године, представљен је у наредној табели и графичком приказу.

Табела број 15: Преглед достављених извјештаја о ревизији финансијских извјештаја дионичких друштава у периоду 2015–2018. година

Година	Укупан број д. д.	Достављени ревизорски извјештаји
2015.	19	10
2016.	18	7
2017.	16	9
2018.	16	13

Извор података: Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Графикон број 14: Преглед достављених извјештаја о ревизији финансијских извјештаја у период 2015–2018. година

10. НАДЗОР И КОНТРОЛА ИЗДАВАЊА, ПРОМЕТА И УЧЕСНИКА НА УРЕЂЕНОМ ТРЖИШТУ

Правилником о вршењу надзора издавања, промета и учесника у издавању и промету хартија од вриједности („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 9/06) прописан је поступак и садржај надзора издавања, промета и учесника у издавању и промету хартија од вриједности на тржишту хартија од вриједности, као и начин вршења надзора, који врши Комисија за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ. Истим правилником су прописане и надзорне мјере које Комисија предузима према учесницима на тржишту хартија од вриједности, рокови за извршење налога и трајање надзорних мјера предузетих према учесницима на тржишту хартија од вриједности.

У 2015. и 2016. години спроведен је надзор и контрола корпоративних радњи, промјена на капиталу који се односио на (два) повећање капитала у вриједности од 1.003.300,00 КМ и смањење капитала у вриједности од 1.003.300,00 КМ код дионичког друштва „Осигурање Гарант“. У наредној 2017. години спроведен је надзор и контрола поступка повећања капитала код дионичких друштава „Изградња“ у вриједности од 2.893.370.000 КМ и „Брчко-гас осигурање“ у вриједности од 500.000,00 КМ, као и надзор и контрола смањења капитала код дионичког друштва „Ласер“ у вриједности од 703.684,80 КМ. У 2018. и 2019. години спроведен је надзор и контрола повећања капитала код дионичког друштва „Осигурање Гарант“ у вриједности од 2.500.000,00 КМ, надзор и контрола смањења капитала код дионичког друштва „Узор“ у вриједности од 923.571,20 КМ и код дионичког друштва „Ласер“ у вриједности од 615.724,20 КМ.

Надзор и контрола објављивања понуде за преузимање и поступка преузимања у 2015. години спроведен је у поступку преузимања 12.140 дионица по цијени 5,05 КМ код дионичког друштва „Јелен & Стаклорад”. У 2016. години спроведен је надзор и контрола над преузимањем дионичког друштва, „Бимал” д. д. од стране понудиоца „Seed Oil Holdings” и “Studen& Co Holding”, гдје је предмет понуде за преузимање било 3,1965% дионица по цијени од 8,35 КМ, надзор и контрола над преузимањем „Дук&Босна” д. д. од стране понудиоца „Бинго” д. о. о. експорт импорт Тузла, са понудом за преузимање од 10,062% дионица по цијени од 4,25 КМ. У 2018. години спроведен је надзор и контрола поступка преузимања дионичког друштва „Хидра Стил” д. д., гдје је предмет преузимања био 9,147% дионица по цијени од 1,5 КМ, а у 2019. години надзор и контрола преузимања дионичког друштва „Ласер” д. д. од стране понудиоца „Крајновић“ д. о. о за преузимање 9,3832% дионица по цијени од 1,00 КМ.

У посматраном периоду вршен је надзор издавања хартија од вриједности, надзор промета хартија од вриједности, контрола обавезног извјештавања и објављивања од стране издавалаца, контрола извјештаја и информација које су дужна да достављају правна и физичка лица, надзор промјене чланова надзорног одбора и промјена управе/директора у регистру издавалаца и друге активности прописане законом и подзаконским актима.

11. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ

Финансирање Комисије за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ из буџета Брчко дистрикта БиХ регулисано је чланом 64 Закона о хартијама од вриједности Брчко дистрикта БиХ. Извјештај о ревизији финансијског пословања Комисије за хартије од вриједности за период 1. јануар – 31. децембар 2018. године добио је као и за претходне године позитивно мишљење Канцеларије за ревизију јавне управе Брчко дистрикта БиХ. У табели број шеснаест (16) приказани су расходи Комисије у периоду 2018–2019. година:

Табела број 16: Упоредни преглед расхода Комисије за период 2018–2019. година

Ек. код	Назив	2018.		2019.		Индекс реализаци је буџета 2019.
		Планирано	Остварено	Планирано	Остварено	
611100	Бруто плате и накнаде	198.707,28	194.770,09	248.167,74	249.112,22	100
611200	Накнаде трошкова запослених	12.383,00	0,00	68.581,00	0,00	–
612100	Доприноси послодавца	7.514,00	7.514,65	10.353,20	10.625,55	100
613100	Путни трошкови	7.484,00	5.760,04	7.750,00	3.218,92	42
613200	Издаци за ел. енергију	9.600,00	8.066,61	8.800,00	7.891,06	90
613300	Издаци за комуналне услуге	10.380,00	8.978,87	11.100,00	8.244,51	74
613400	Набавка материјала и ситног инвентара	2.050,00	1.407,34	3.400,00	1.435,59	42
613500	Издаци за услуге превоза и горива	1.000,00	548,94	1.500,00	618,72	41

613700	Издаци за текуће одржавање	1.400,00	308,44	3.700,00	515,44	14
613800	Издаци осигурања и банкарских услуга	750,00	547,80	800,00	574,35	72
613900	Уговорене услуге	33.760,00	30.852,61	36.500,00	25.563,28	70
	УКУПНО РАСХОДИ И ТЕКУЋИ ИЗДАЦИ	285.028,28	258.755,39	400.651,94	307.799,64	77
821300	Набавка опреме	4.000,00	3.580,00	4.000,00	–	–

Извор података: Интерне евиденције Комисије и евиденције Трезора Брчко дистрикта БиХ

Реализација утрошених средстава одобреног буџета за 2019. годину износи 307.799,64 или 76,82%. Овакав степен извршења планираних расхода последица је неутрошених планом предвиђених средстава намијењених за отпремнине члановима Комисије након истека мандата у износу од 68.581,00 КМ, у супротном проценат извршења је 93%.

Извјештај о раду Комисије за 2019. годину разматран је и усвојен на 21. сједници Комисије за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ, одржаној 24. фебруара 2020. године.

Број: 05-15.01-31/20

Датум: 24. 2. 2020. год.

Предсједник

Комисије за хартије од вриједности

Мирсад Бешлагић, мср